

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK

Jegyzőkönyv

az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmányának 1939. évi június hó 12.-én tartott üléséről.

Jelen voltak: *Térfi Béla* és ifj. gróf *Teleki József* alelnökök, *Biró Zoltán* ügyvezető, *Bencze Pál*, báró *Biedermann Imre*, *Czillinger János*, gróf *Esterházy Móric*, vitéz gróf *Festetics Kristóf*, *Földváry Miksa*, gróf *Keglevich Gyula*, *Kiss Ferenc*, *Kovács Gábor*, *Lámfalussy Sándor*, *Lengyel Sándor*, gróf *Mailáth József*, *Molcsány Gábor*, *Orosz Antal*, dr. *Osztrólczy Miklós*, *Papp Béla*, dr. *Papp-Szász Tamás*, örgróf *Palla-vecini A. Károly*, *Rimler Pál*, *Rochlitz Béla*, *Schenkengel László*, *Véssei Mihály* és *Vuk Gyula* választmányi tagok, *Véssei Ferenc* egyesületi tag és dr. *Mihályi Zoltán* titkár.

Térfi Béla alelnök, mint elnök: Üdvözlí a megjelent urakat; megállapítja, hogy az ülés idejéről a választmányi tagok szabályszerű értesítést nyertek és az a megjelentek számára való tekintettel határozatképes. Távolmaradásukat kimentették: *Beyer Jenő*, *Béky Albert*, *Ivanich Ferenc*, *Roth Gyula* és *Urbánfy Ignác*.

A jegyzőkönyv hitelesítésére *Kovács Gábor* és *Papp Béla* választmányi tagokat kéri fel.

Miután az ülés legfontosabb pontja a fapiacon bekövetkezett változás megvitatása, felkéri az ügyvezetőt, hogy tájékoztassa a helyzetről a választmányt.

Ügyvezető: Kárpátalja visszacsatolásával a kincstár lett a legnagyobb erdőbirtok tulajdonosa és így természetes, hogy a faárak kialakulása tekintetében állásfoglalása döntő jelentőségű.

Az elmúlt hetekben az a hír terjedt el, hogy a kincstár az ősszel érvényben volt árakkal szemben bizonyos esőkkentést akar végrehajtani és ennek zsinórmértéke gyanánt az I. o. bükkhasáb árát 10.000 kg-os vasúti kocsirakományonként 330.— pengőben fogja megállapítani. Ez annyit jelent, hogy a többi választékoknál kb. 40—50 pengővel fognak esőkkenni az árak, mert a magyarországi bükktermelés 30%-os aránya Kárpátalja bükköseinek birtokában 40—45%-ra emelkedik és így fokozni fogja a bükk iránti előszeretetet a fogyasztóközönségnél.

Ezzel szemben megállapítható, hogy ősz óta nemcsak a termelési költségek emelkedtek jelentékenyen, amit részben a munkáshiány, részben a mozgósítás által okozott igaerőlvonás is növelt, hanem növekedtek az erdőgazdaság egyéb terhei is: az egyszerű beruházási hozzájárulás kivetése és az OMBI-járulékok következtében.

Nézete szerint ezek a költségek a termelést 18—20%-kal megdrágították és ezért a faárak 30—40 pengős leszállítása igen sok helyen a jövedelmességét veszélyezteti, elsősorban azoknál az uradalmaknál, amelyek

kedvezőtlenebb földrajzi és gazdasági viszonyok között vannak, különösen akkor, ha termelésük javarésze nem bükkből, hanem éppen alárendeltebb minőségű választékokból kerül ki.

A magyar erdőgazdaságra nézve nem közömbös tehát, mi ebben a kérdésben a kormány álláspontja, történt-e már valamilyen intézkedés az árak szabályozására s ha igen, milyen irányban. Tudomása van arról, hogy az Árelenőrzés Országos Kormánybiztosa az egyesülettől kapott adatokat repülőbizottságok útján a helyszínen ellenőrizteti, tehát nyilván számítani lehet bizonyos intézkedésekre. Veszélyesnek tartja, hogy a kormányrendelet a kárpátaljai készletekre való hivatkozással leszállítsa a faárakat most, amikor sok tekintetben bizonytalan még a helyzet. Javasolja, forduljon az egyesület felterjesztéssel a földművelésügyi miniszter úrhoz, kérjen tájékoztatást a kormány szándékáról és adjon hangot komoly aggodalmának az állítólagos árleszállító tervekkel kapcsolatosan, mert hiszen a kormánynak sem lehet célja, hogy ismét a 10 év előtti helyzet következék be.

Vitéz Lámfalussy Sándor: Köszönetét fejezi ki az egyesületnek, amiért az erdőgazdaságot legközelebből érintő kérdést napirendre tűzte.

Mint a gyakorlatban élő erdőmérnök, kötelességének ismeri, hogy az erdőgazdaság jövedelmezősége szempontjából vizsgálja a tűzifa áralkulását, mert ennek kihatásai nem közömbösek a magyar erdőtisztí kar helyzetére.

Tudomása van arról, hogy az Árkormánybiztosság minden előzetes bejelentés és tájékozódás nélkül küld ki könyvvizsgálókat a termelési költségek megállapítása céljából, akik között azonban még csak véletlenül sincsen erdőmérnök.

Aggályosnak tartja azt a jelenséget is, hogy a fakereskedelmi lapokban a legképtelenebb hírek jelennek meg Magyarország faellátásának lehetőségeiről. Ezeket az cikkeket az egyes érdekeltségek helyezik el és ez a magyarázata annak, hogy hol faszükéről, hol pedig óriási feleslegekről olvasunk. Meggyőződése szerint nincs az országban senki, akinek pontos értesülése lenne a valóságos helyzetről, mert a kárpátaljai készletek pontos felvétele és azok statisztikai feldolgozása még mindig nem történt meg.

Az egyesület által gyűjtött adatok azt igazolják, hogy a különböző gazdasági viszonyok között lévő erdőbirtokok termelési és egyéb költségei között óriási különbségek mutatkoznak. Szükségesnek tartaná tehát, hogy az egyesület az Árelenőrzés Országos Kormánybiztosságához is kérdést intézne arra vonatkozólag, milyen alapon kívánja ezeket az irányárakat megállapítani.

Vuk Gyula: Idézi az egyik fakereskedelmi lapban megjelent tanulmányának azt a részét, amelyben rámutatott, hogy véleménye szerint Kárpátaljáról egyáltalán nem lehet nagyobb tűzifafelesleggel számolni. Mert ha fedezik is az ottani erdőségek a Csonkaország 30.000 vasúti kocsi-
rakományt kitevő tűzifahiányát, Kárpátaljának még a visszacsatolt Felvidéket és 3 nagy vegyigyárat is el kell látni fával. Az utóbbiak szükségletét 15.000 vg.-ra teszi, a felvidéki városokét 20.000 vg.-ra és így a Kárpátaljának összesen 65.000 vg. belföldi szükségletet kell kielégítenie. Az ősszel a külpolitikai zavarok miatt alig volt termelés és nem lehetetlen, hogy ha a szállítási és egyéb nehézségek miatt nem lehet jelenté-
kenyen segíteni a helyzeten, a jelenleg Kárpátalján tároló fa részben el fog fogyni, részben pedig befülled és ezért esetleg még tűzifahiánnyal is számolni kell.

Molesány Gábor: A földművelésügyi miniszter úr nagyon erős megfontolás után határozta el, hogy a múlt év őszén kialakult árral szemben

csak 330.— pengőt kíván elérni az I. o. bükk-tüzifaért. Ez a budapesti paritásban régebben érvényes 360.— pengős árral szemben 8%-os csökkentést jelent. A hivatalosan megállapított árat a múltban azonban csak a kinstár tartotta be, az egyes kereskedők által fizetett 380.—, sőt 400.— pengős árak feltétlenül indokolatlanok voltak. Az irányárak újból való megállapítása még tárgyalás alatt áll. A kormány természetesen kötelességének tartja a közös szempontok mérlegelését és *a terbevelt árleszállításnak semmiesetre sem szabad az erdőgazdaság jövedelmezőségét fenyegetnie.*

A múltban a földművelésügyi minisztérium sorozatos intézkedéseket léptetett életbe az erdőbirtokosság megsegítése céljából és a termelés belterjességének a jövőben sem szabad csökkentenie. Legutóbbi kárpát-aljai útja alkalmával a rakodókon mindenütt csak hasábfát látott, mert a cseh uralom a dorongfára való anyagot, mint hulladékot, az erdőn hagyta. Ez az irányzat nem egyezik a kormány erdőgazdasági politikájával, amely nemcsak Kárpátalja sorsát viseli a szíven, hanem minden lehető el fog követni abban a tekintetben is, hogy a csonkaországi erdők továbbra is ugyanannyi és ugyanolyan választékokat szolgáltatassanak, mint a kötött forgalom idején. Ez természetesen csak úgy lehetséges, ha a birtokosok megfelelő árat kapnak a fáért és ezért az árkérdés rendezése semmiképpen se történhetik *az erdőgazdaság jövedelmezőségének a rovására.*

Dr. Osztrólczy Miklós: Indokolatlan árleszállítás katasztrófális helyzetbe hozná a magyar erdőgazdaságot és miután máris nagyfokú idegesség és zavar jelei mutatkoztak, az erélyes és gyors kormányintézkedést igen sürgetőnek tartja.

Vései Ferenc: Személyesen is volt alkalma meggyőződnie arról, milyen rablógazdálkodás folyt a cseh uralom alatt Kárpátalján. Kötvelelekből látta, hogy a tűzifa tőárát nem is számították, mert az egyszerűen inkább terhet, mint jövedelmet jelentő melléktermék volt. Ha tehát a kormány észszerű gazdálkodást kíván bevezetni a jövőben, valamennyi erdei termék megfelelő értékesítéséről kell gondoskodnia.

Furesának találja, hogy ebbe a kérdésbe az Árkormánybiztosság kívánjon beleszólni és ezért az egyesület javaslatát azzal kívánja kiegészíteni, hogy vegye az árak irányítását is a földművelésügyi minisztérium a kezébe.

Felhívja az „Erdészeti Lapok“ szerkesztőségének a figyelmét arra is, hogy a furnírronkó árat a lap „Tájékoztató árak“ c. rovata túl alacsonyan, a bükk-tüzifáét túlmagasan jelzi.

Gróf Esterházy Móric: A helytelen sajtóközlemények ellensúlyozása előljből célszerű lenne, ha az egyesület időként hivatalosan tájékoztatná a napisajtót a tényleges helyzetről. Rá kell mutatni az ilyen tájékoztatóban a termelési és egyéb költségek emelkedésére és azokra a nehézségekre, amelyekkel az erdőgazdaságnak küzdenie kell.

Ha a kormányzat a tűzifa áránál 8%-os csökkentést akar érvényesíteni, joggal követelheti a birtokosság, hogy az egyszerű beruházási hozzájárulás címén reá kivetett dézsmából ugyancsak legalább 8% engedményt kapjon, mert hiszen a teher kirovása a régi faárak figyelembevételével történt.

Titkár: Az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosságával folytatott tárgyaláson az egyesület nyomatékosan rámutatott arra, hogy a különböző gazdasági viszonyok között és különböző eredménnyel termelő erdőbirtokok fájánál *nem szabad átlagárat megállapítani*, mert ez súlyos igazságtalanság a kedvezőtlenebb viszonyok között levőkre. A kormány-

biztos úr egyébként megígérte, hogy mielőtt álláspontját végleges formába foglalja, megtárgyalja a kérdést az érdekképviselettel is.

A faárak feltüntetésénél az „Erdészeti Lapok“ csak az egyetlen magyar fakeskedelmi lap tájékoztatására támaszkodhatik, amely megindításakor ismételten hangoztatta, hogy a valóságnak megfelelő adatokkal kíván szolgálni. Hogy pedig a közelmúltban a bükkhasáb ára jóval több volt 360 P-nél, mindenki előtt ismeretes.

Hálás lenne, ha *Véssei* vezérigazgató úr minden hónapban megfelelő ár-tájékoztatással segítené az egyesület munkáját.

Báró Biedermann Imre: Javasolja, hogy kérje az egyesület a tervbe-vett árleszállításával kapcsolatosan az egyszeri beruházási hozzájárulás megfelelő mérséklését is.

Ügyvezető: Jól ismeri Kárpátalját és meggyőződése szerint feleslegekről egyelőre aligha lehet beszélni. Nagy baj, hogy a tényleges élő- és kitermelt készletekről nem állnak pontos adatok rendelkezésre. Ennek azonban nem a földművelésügyi minisztérium, hanem a pénzügyi kormányzat az oka, amelyik többszöri sürgetés ellenére sem adja meg az anyagi lehetőséget a korszerű erdészeti statisztika kiépítéséhez. Fájlalja, hogy az utóbbi időben a minisztérium nem vette igénybe az Erdészeti Egyesület szolgálatait, pedig az elmúlt évek nem egy példát szolgáltatott arra, hogy az érdekképviselő, mint tanácsadó, igen hasznos segítsége lehet a kormányzatnak.

A tervbe-vett árleszállítás súlyos következményekkel járhat. Nemcsak azért, mert a termelési költségek az egész vonalon emelkedtek és ennek következtében a rosszabb viszonyok között lévő gazdaságok jövedelmezősége veszélybe kerül, hanem ismét erősen lábra fog kapni a bükk iránt érzett indokolatlan előszeretet. A közönség szívesen fogja az egy-két pengős árkülönbözetet fizetni érte, ennek következtében azonban a többi fafajok értékesítése újból kérdésessé válik, éppen úgy, mint az alárendeltebb választékoké, amelyek megint csak az erdőn fognak elkorhadni, mert a helyi piac az I. o. hasábfát fogja igénybe venni.

Megismétli tehát az indítványát: kérjen az egyesület felterjesztésében tájékoztatást a földművelésügyi minisztériumtól a jelenlegi helyzetről, illetőleg a kormány terveiről és kérje újból nyomatékosan az egyesületnek, mint tanácsadó testületnek, a meghallgatását.

Molesány Gábor: Egyetlenegy 9000 vagónos tétel értékesítésénél történt, hogy a minisztériumnak, — amelyet befejezett tények elé állítottak, — nem volt módjában az egyesületet meghallgatni. Véleménye szerint a helyzet nem olyan sötét és ha vannak is bizonyos nehézségek, a kormány tudatában van annak, mivel tartozik a magyar közgazdaságnak és a birtokos-osztálynak.

Kéri a választmányt, viseltesék bizalommal a földművelésügyi minisztériummal szemben, amely minden erejét megfeszítve dolgozik a jobb jövő kiépítése érdekében. (*Élénk taps.*)

Elnök: Határozatilag kimondja, hogy az egyesület felterjesztésben kéri a földművelésügyi miniszter urat, tájékoztassa az érdekképviselőt a tűzifapiac rendezésére vonatkozó terveiről és hallgassa meg a végleges döntés előtt az egyesületet is. Hasonlóképpen, mint az igazgatóválasztmány egyhangú határozatát jelenti ki gróf *Esterházy* Móric javaslatát a napisajtó szakszerű tájékoztatása ügyében.

Ügyvezető: Jelentést tesz a választmányának a vadászati törvény revíziója ügyében folytatott bizottsági tárgyalásokról, amelyek főként a „*res nullius*“ alapelv megváltoztatására, a tilalmi idők szabályozására, ezzel kapcsolatosan a nagyvadas-területeknek körzetekbe való össze-

fogására, a vadkár-kérdés megnyugtató megoldására és a vadászberletek szabályozására vonatkozólag dolgoztak ki megfelelő javaslatokat. Ezeket a javaslatokat a következőkben a Nemzeti Vadászati Védegylettel kellene letárgyalni és amennyiben a két érdekképviselőt közös megállapodásra tudna jutni, a kérdés megoldását lényegesen előbbre vinné.

Gróf Esterházy Móric, báró Biedermann Imre, Rimler Pál és báró Prónay Gábor hozzászólása után az igazgató-választmány úgy határoz, hogy a bizottság által kidolgozott javaslat minden választmányi tagnak megküldendő és a végleges állásfoglalás céljából új választmányú ülést kell összehívni.

Titkár: Ismerteti vitéz *Onczay* László indítványát, amely a szerfa-anyagok jobb értékesítése érdekében arra kéri az igazgató-választmányt, forduljon felterjesztéssel a földművelésügyi minisztériumhoz a nagyobb-mértékű németországi kivitel engedélyezése iránt. Mert addig, amíg a Külkereskedelmi Hivatalnak nem sikerül a nemesvalutájú országokban megfelelő piacot teremteni, az értékesítési nehézségek veszedelmes árle-morzsolódáshoz vezetnek, amelyekre vonatkozólag máris súlyos példákat tud felvonultatni.

Az igazgató-választmány vitéz *Onczay* László indítványát egyhangúlag magáévá teszi.

Titkár: Bemutatja a földművelésügyi miniszter úr 12.731—1939. sz. leiratát, amellyel a m. kir. Államvasutak igazgatóságának a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úrhoz intézett jelentését ismerteti az egyesület 487—1938. sz. felterjesztésére, az erdeifenyő szerfa-műhely-anyagokra vonatkozó felajánlásoknál kérelmezett magasabb egységarak elfogadása tárgyában. Az egyesület kérelmét a Máv. csak részben találta teljesíthetőnek, mert erdeifenyőből csak gyengébb minőségű árut és azt is csak kis mennyiségben ajánlottak fel a kereskedők.

Titkár jelenti, hogy felvételüket kérték az egyesületbe: *Kovácsik* Béla földbirokok, *Losonczy* Elmér és gróf *Serényi* Rudolf nagybirtokosok, *Antalóczy* János, *Apt* Ödön, *Bendig* Gyula, *Hulesch* Károly, *Krón* Kelemen, *Kulácsy* János, *Lostorfer* Rezső, *Multnyánsky* Zoltán, *Papp* István, *Party* István, *Pfeningberger* Félix, *de Pottere* Gerard, vitéz *Osváth* Mihály, *Saenger* Nándor, *Schauer* Gyula, *Szilágyi* Elek, *Szadlis* Sándor, *Till* Dénes és nemes *Wranovich* Béla erdőmérnökök.

Az igazgató-választmány valamennyi jelentkezőt egyhangúlag tagjai közé iktatja.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.